

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fundamentos de enfermería

Materia	Fundamentos de enfermería			
Código	O51G140V01107			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Ramos Asensio, Eduardo Miguel			
Profesorado	Ramos Asensio, Eduardo Miguel			
Correo-e	eduardo.ramos.asensio@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	As transformacións que día a día se producen na sociedade e os cambios que afectan á profesión de enfermería son múltiples. Os factores de cambio discorren entre os sociais, económicos, culturais, políticos, demográficos, sanitarios, tecnolóxicos ... A enfermería ao longo da súa extensa historia estivo e está influenciada e condicionada por estes factores. Nesta materia preténdese coñecer a nosa historia como profesión, os diferentes modelos que foron xurdindo, como identificar as necesidades de saúde das/os cidadás/os e sobre todo a utilización do proceso de enfermería como metodoloxía científica indispensable para "coidar" a poboación.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos los medios dispoñibles
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermería.

C16	Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar, desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Que os estudantes sexan capaces de dominar as aplicacións informáticas e os recursos dixitais para a creación de proxectos gráficos de deseño dentro dun proxecto de deseño de moda.				
Saber as teorías e modelos de enfermaría	A1	B15	C15	D3
	A2	B17	C16	D7
	A3		C17	D9
	A4		C18	D11
Ser capaz de aplicar a metodoloxía científica no proceso de coidar	A5	B1		D1
		B2		D2
		B5		D4
		B6		
		B8		
		B14		

Contidos

Tema	
MÓDULO I Os coidados desde unha perspectiva histórica	Factores condicionantes da evolución da profesión de enfermaría a través dos tempos: Pobos primitivos-civilizacións e culturas da antigüidade -Culturas clásicas. Idade Media, contemporánea e moderna. - Nacemento dunha profesión: Século XIX (Florence Nightingale) - A enfermaría nos séculos XX e XXI
MÓDULO II Conceptos que configuran a disciplina enfermeira Teoría e modelos de enfermaría	-Clasificación dos modelos e teorías -O metaparadigma enfermeiro - Modelos de enfermaría de: Florence Nightingale Virginia Henderson Dorothea Orem Hildegarde Peplau Outros modelos
MÓDULO III Aplicación da metodoloxía científica no proceso de coidar Patrons funcionais de saúde O proceso enfermeiro Desenvolvemento dos plans de coidados correspondentes	☐ O Método científico ☐ O Proceso de enfermaría: Etapas do Proceso de enfermaría: -Valoración: Patrons funcionais de M. Gordon -Diagnóstico de enfermaría: Definición Taxonomía da NANDA: Dominios e clases -Planificación NOC (Clasificación de resultados) NIC (Intervencións de enfermaría) - Execución - Avaliación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	48	0	48
Seminario	20	85	105
Exame de preguntas obxectivas	2	37	39
Traballo	0	33	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Seminario	Actividades a realizar polo alumnado que está enfocadas ao traballo sobre un tema específico que permitirá afondar ou complementar os contidos da materia. Empregarase como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Probas Descrición

Traballo	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias
----------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Constará dunha proba a realizar ao finalizar o cuadrimestre segundo o calendario oficial de exames, constará de preguntas tipo test con 3 alternativas de resposta e só unha delas será a correcta. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado é: $A-E$ onde A é o número de acertos e E o número de erros, as preguntas non respostadas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter despóis de aplica-la fórmula ao menos unha puntuación de 5 puntos sobre 10.	60	A1 B15 C15 D3 A2 B17 C16 D7 A3 C17 D9 A4 C18 D11
Traballo	Neste apartado avaliarase a resolución dun caso práctico para desenvolver o proceso de enfermaría. Para facer media cos outros apartados da avaliación terase que obter 5 puntos sobre 10.	40	A5 B1 D1 B2 D2 B5 D4 B6 B8 B14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Evaluación para la modalidad "no presencial"

A esta modalidade podrán acogerse aquelas/os alumnas/os que por causas justificadas no les sea posible asistir con regularidade (máis del 90%) a los seminarios, para lo que deberán al inicio de la materia comunicarle al profesorado *por escrito*, que no van a asistir a los seminarios y la causa debidamente justificada que lo impida. También aquellas/os alumnas/os que por diferentes causas, siempre justificadas, aún asistiendo a algún seminario, no alcancen la asistencia del 90%. En ambos casos al no estar en la evaluación continua, pasarán a la modalidad no presencial.

Criterios de evaluación para la modalidad "no presencial"

1. Exame tipo test: constará de una prueba a realizar al finalizar el cuadrimestre según el calendario oficial de exámenes, con 3 alternativas de respuesta donde solo una de ellas será la correcta. La fórmula que se aplicará para obtener la puntuación en este apartado es: $A-E$. Donde A es el número de aciertos y la E el número de errores, las respuestas no contestadas no restan puntuación. Para hacer media con el resto de la evaluación habrá que obtener, después de aplicar la fórmula, una puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta prueba tiene una calificación sobre el total de la materia del **60%**

2. Prueba objetiva : reconocimiento de estructuras anatómicas del corpo humano, conceptos de anatomía clínica. Para hacer media con el resto de la evaluación habrá que obtener una puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta prueba tiene una calificación sobre el total de la materia del **30%** ,

3. Elaboración y presentación de un trabajo sobre la temática propuesta (factic), en la fecha establecida por el profesorado y que será de conocimiento del alumnado. Para hacer media con resto de la evaluación habrá que obtener una puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta prueba tiene una calificación sobre el total de la materia del **10 %**.

Tanto en la evaluación continua como en la modalidad no presencial deberán obtenerse en cada un de los apartados el 50% de la nota para hacer nota media sumatoria. En el caso de no conseguir esa nota, deberán examinarse en la segunda edición ordinaria de aquella/as parte/s en las que no alcanzaran el 50% por no ter

adquiridas las competencias establecidas.

SEGUNDA EDICIÓN:

E alumnado se examinará de la/s parte/s no superada/s en 1ª edición, las condiciones serán las mismas.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

1. PRUEBA OBJETIVA tipo test de la TOTALIDAD de la materia con 3 alternativas de respuesta donde solo una de ellas será la correcta. La fórmula que se aplicará para obtener la puntuación en este apartado es: A-E. Donde a A es el número de aciertos y la E el número de errores, las respuestas no contestadas no restan puntuación. Para superar la asignatura habrá que obtener, después de aplicar la fórmula, una puntuación de 5 puntos sobre 10. **100%**

Otros comentarios

- Las fechas oficiales de examen marcadas para esta materia, en las dos ediciones correspondientes, podrán consultarse en la página web <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao> así como en el tablón de anuncios del centro.
- Se utilizará la plataforma Faitic de la Universidade de Vigo, para mantener comunicación académica-docente, con el alumnado (temario, anuncios, calificaciones, etc) para lo que será necesario, que al inicio del cuatrimestre, el alumnado revise individualmente, si está correctamente dado de alta en la plataforma, para así poder utilizar este servicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

N.A.N.D.A Internacional Edited by T. Heather Herdman and Shigemi Kamitsuru, **Diagnósticos enfermeros definiciones y clasificación 2018-2020**, 1ª ed, Elsevier, 2019

MOORHEAD S., JOHNSON M., MAAS M.L, SWANSON E, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC) :Medición de Resultados en Salud**, 5ª ed., Elsevier, 2013

MARRINER TOMEY, A., RAILE ALLIGOD, M., **Modelos y teorías en enfermería**, 7ª ed., Elsevier Mosby, 2011

BULECHEK G.M., BUTCHER H. K, DOCHTERMAN J. M. WAGNER C., **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 6ª ed., Elsevier, 2013

<http://www.nnnconsult.com>, **Interrelación NANDA, NOC y NIC**, Elsevier, 2019

Bibliografía Complementaria

ALFARO LEFEVRE, R, **Aplicación del proceso enfermero**, 1ª ed., Masson, 2006

GARCIA-M CARO., MARTINEZ, M., **Historia de la enfermería**, 1ª ed., Elsevier, 2007

KOZIER, B., **Fundamentos de enfermería**, 8ª ed., Prentice-Hall, 2008

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Introducción á enfermería clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Enfermería en saúde mental/O51G140V01305

Enfermería materno-infantil/O51G140V01302

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Enfermería comunitaria I/O51G140V01104

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONALES PLANIFICADAS ===

Ante a posible situación que poida ser provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán polo alumnado e o profesorado a través desta ferramenta DOCNET.

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS

Planificación docente: As horas presenciais planificadas que estean pendentes segundo o cronograma semanal da materia preestablecido e coñecido polo alumnado, pasan a realizarse de maneira non presencial pero en aula virtual no campus virtual da Uvigo.

Metodoloxía docente. Mantéñense as previstas na guía normalizada (Lección maxistral) e en relación aos seminarios que se farían normalmente de maneira grupal nestas circunstancias excepcionais pasarían a ser de modo individualizado quedando da seguinte maneira:

Traballo tutelado. O estudante, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia e prepara seminarios

Resolución de problemas de forma autónoma: Actividade na que se formulan problemas e exercicios relacionados coa materia. A/o alumna/o debe desenvolver a análise e resolución dos exercicios de forma autónoma

Tutorías e atención personalizada: Manterían o seu horario habitual e pasarían a facerse de maneira virtual no despacho virtual do profesor (2100) no campus remoto da Uvigo baixo a modalidade de concertación previa. Tamén se utilizaría a vía e-mail.

Contidos: Non varían

Bibliografía: Non varía

ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN

1ª EDICIÓN ORDINARIA

Mantense o mesmo deseño das probas utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame final escrito non presencial exercicios do Faitic e ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado, recollidas no Manual de urxencia para a docencia e a avaliación debido ao Covid-19.

Proba tipo test: Farase dunha maneira virtual a través da ferramenta de xestión da aprendizaxe Moodle. Preguntas tipo test con 3 alternativas de resposta e só una delas será a correcta. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado é: A-E onde (A) é o número de acertos e (E) o número de erros, as preguntas non respondidas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10. O peso anterior desta proba era 60% e pasa ao 50%

Traballo: Neste apartado avaliarase a resolución dun caso práctico para desenvolver o proceso de enfermaría. Devandito exercicio entregarase en tempo e forma na plataforma Tema no apartado de exercicios en formato .PDF. Para facer media cos outros apartados da avaliación terase que obter polo menos 5 puntos sobre 10. O peso anterior desta proba era dun 40% e pasa a un 50%

2ª EDICIÓN ORDINARIA

As probas finais da segunda edición común serán non presenciais no caso que persistan as medidas excepcionais. Mantense o mesmo deseño das probas da primeira edición ordinaria adaptadas pola situación excepcional utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame tipo test non presencial, exercicios no Faitic e ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado, recollidas no Manual de urxencia para a docencia e a avaliación debido ao Covid-19.

A avaliación farase da seguinte maneira:

A/o alumna/o que non teña superada na 1ª edición ordinaria a parte da teoría, deberá facer un exame de preguntas tipo test co mesmo deseño e características da 1ª edición. A puntuación mínima para ser apto neste apartado será de 5.0 sobre 10. Esta puntuación suporá o 50% do total da materia.

A/o alumna/o que non superase a proba práctica na edición anterior terá que resolver un caso práctico a desenvolver dunha maneira virtual o día marcado do exame, esta proba ten unha cualificación parcial sobre o total da materia do 50%, do mesmo xeito que no apartado anterior para obter a cualificación parcial deberase de ter unha puntuación polo menos de 5 puntos sobre 10.

En ambos os casos para facer a media entre elas deberase superar polo menos unha puntuación de 5 sobre 10 en cada unha delas